

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Κριτική σκέψη — πώς να βελτιώσετε τις δεξιότητές σας

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1.1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ο στόχος αυτής της ενότητας είναι να σας παρακινήσει να αναβαθμίσετε τις ικανότητες και να αυξήσετε τις δεξιότητες κριτικής σκέψης σας με τρόπο που σας επιτρέπει να κατανοήσετε και να ερμηνεύσετε τις ληφθείσες πληροφορίες.

Η ανάγκη για αυτή την προσωπική εξέλιξη προέρχεται από την αυξανόμενη αύξηση της παραπληροφόρησης και της διάδοσης ψευδών ειδήσεων που αποσκοπούν στην παραπλάνηση του κοινού. Η κυκλοφορία ψευδών πληροφοριών επηρεάζει αρνητικά την κοινή γνώμη και, ως εκ τούτου, μπορεί να αποτελέσει απειλή για την κοινωνία και τις δημοκρατικές αρχές. Ενώ αυτά τα είδη αφηγήσεων συνεχίζουν να διαχέονται γύρω από διάφορα μέσα ενημέρωσης, όπως η τηλεόραση, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδίκτυο (σε γενικές γραμμές), είναι σημαντικό οι άνθρωποι που χρησιμοποιούν αυτές τις πλατφόρμες να γνωρίζουν πώς να προσδιορίσουν αν αυτές οι πληροφορίες είναι αληθείς ή όχι. Αυτή η ικανότητα περιλαμβάνει την κατανόηση και τη σκέψη με κριτικό τρόπο, την αμφισβήτηση των δηλώσεων που μας παρουσιάζονται και την ικανότητα να αναζητούμε τα σωστά γεγονότα και να μην μοιραζόμαστε λανθασμένα νέα.

Η κριτική σκέψη είναι μια ιδιαίτερα σχετική ικανότητα στο σημερινό πλαίσιο, όπου βοηθάμε σε μια τεράστια και ταχεία εξέλιξη των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, όπου μπορούμε να είμαστε καθημερινά εκτεθειμένοι σε αυτές και άλλες αφηγήσεις. Ως εκ τούτου, είναι ο στόχος αυτής της ενότητας να μεταδώσει χρήσιμες στρατηγικές για να χωρέσει τον εαυτό σας. Η ενότητα παρέχει μαθησιακό περιεχόμενο και πρακτικές δραστηριότητες για μια αποτελεσματική κατανόηση.

1.2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Μέχρι το τέλος της παρούσας ενότητας, θα είστε ικανοί να:

- Προσδιορίσετε το επίπεδο κριτικής σκέψης σας.
- Αναγνωρίσετε τις ανάγκες σας για αυτο-ανάπτυξη.
- Αναγνωρίσετε τις ικανότητές σας να αμφισβητήσετε τις δηλώσεις σας.
- Ερμηνεύσετε τις πληροφορίες με κριτικό τρόπο.
- Έχετε πρόσβαση, συγκέντρωση και κατανόηση σχετικών στρατηγικών και τεχνικών για να αναβαθμίσετε τον εαυτό σας και τους άλλους.

2. ΆΣΚΗΣΗ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ — ΕΙΣΤΕ ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΑΣΤΗΣ;

Παρακολουθώντας την τελευταία ενότητα, που παρέχει μια σαφή άποψη για τις έννοιες της κριτικής σκέψης, εδώ παρουσιάζεται μια σύντομη αυτοάσκηση που σας επιτρέπει να έχετε μια αίσθηση του επιπέδου σας σε ορισμένες ικανότητες που σχετίζονται με την κριτική σκέψη. Η άσκηση είναι μια προσαρμογή μιας γνωστής δοκιμασίας αξιολόγησης δεξιοτήτων — της αξιολόγησης της κριτικής σκέψης

Watson-Glaser. Αυτή η έκδοση⁵ αποτελείται από ένα σύνολο 5 λογικών ερωτήσεων με διαφορετικούς τύπους απαντήσεων. Κάθε ερώτηση αντιστοιχεί σε μια ικανότητα κριτικής σκέψης. Ο στόχος είναι να απαντήσετε και να προβληματιστείτε στο τέλος σχετικά με τις δεξιότητες που μόλις χρησιμοποιήσατε στη διαδικασία.¹

Ερώτηση #1 | Συμπέρασμα

Από το ακόλουθο απόσπασμα, γράφτηκε μια προτεινόμενη ερμηνεία. Δηλώστε τις σκέψεις σας σχετικά με την αλήθεια της ερμηνείας με βάση αυτό που ισχυρίζεται το απόσπασμα.

Δίοδος: 50 άτομα πήραν συνέντευξη για μια κενή θέση εργασίας. Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων με τους συνεντευξιζόμενους, η εθελοντική εργασία ήταν το πιο συζητημένο στοιχείο, διότι οι εταιρείες σήμερα βρίσκουν μεγάλη σημασία να καλύψουν οποιαδήποτε θέση.

Προτεινόμενη ερμηνεία: Η εταιρεία δεν έχει βρει τον κατάλληλο υποψήφιο, επειδή όλοι οι ερωτώμενοι έχουν εμπειρία στην εθελοντική εργασία.

Αληθεια

Πιθανώς

Ανεπαρκή στοιχεία

Πιθανώς

Ψευδής

Ερώτηση #2 | Αναγνώριση υποθέσεων

Ο στόχος εδώ είναι να εξακριβωθεί αν η προτεινόμενη παραδοχή μπορεί να τεκμαίρεται από την ακόλουθη δήλωση.

Δήλωση: Η έλλειψη ορισμένων ειδών παντοπωλείου στο σούπερ μάρκετ σημαίνει ότι δεν έφτασαν στο κατάστημα.

Προτεινόμενη υπόθεση: Απρόβλεπτες περιστάσεις μπορούν να καθορίσουν την προμήθεια αγαθών σε καταστήματα λιανικής πώλησης.

Ερώτηση #3 | Αφαίρεση

Ο στόχος της άσκησης του να επαληθεύσει αν το προβαλλόμενο πιθανό συμπέρασμα ακολουθεί την ακόλουθη δήλωση.

Παραδοχή που έγινε

Η υπόθεση δεν έγινε

Δήλωση: Οι περισσότεροι άνθρωποι που προσπαθούν να ενσωματώσουν την αγορά εργασίας αναζητούν κενές θέσεις που σχετίζονται με domain της κατάρτισής τους. Ωστόσο, είναι σημαντικό οι άνθρωποι να αναζητούν και τους domain που τους ενδιαφέρουν.

Πιθανό συμπέρασμα: Μερικοί άνθρωποι αναζητούν κενές θέσεις εργασίας σε περιοχές που τους ενδιαφέρουν.

⁵ Προσαρμόστηκε από δείγμα δοκιμής WGCTA από το JobTestPrep.

Ακολουθεί το συμπέρασμα

Το συμπέρασμα δεν

Ερώτηση #4 | Διερμηνεία

Από την ακόλουθη δήλωση, επαληθεύστε αν το πιθανό συμπέρασμα που επίσης παρουσιάζεται προκύπτει πέραν κάθε εύλογης αμφιβολίας.

Δήλωση: Ο Ιωάννης είναι ο πιο πολυγλωσσικός άνθρωπος της πόλης του, μιλώντας 10 ξένες γλώσσες, συμπεριλαμβανομένων των ρουμανικών, πολωνικών, ελληνικών, τουρκικών, ισπανικών, ιταλικών και πορτογαλικών.

Πιθανό συμπέρασμα: Αν ο Τζον γνωρίσει έναν Ισπανό, θα μπορούσε να συνομιλήσει μαζί του.

Ερώτηση #5 | Αξιολόγηση επιχειρημάτων

Σχετικά με το ακόλουθο ερώτημα, αξιολογήστε αν το επιχείρημα είναι ισχυρό ή αδύναμο, έχοντας κατά νου ότι το επιχείρημα πρέπει να θεωρηθεί αληθές. Σημειώστε ότι ένα ισχυρό επιχείρημα ορίζεται ως σχετικό και σημαντικό.

Ερώτηση: Θα πρέπει οι αεροπορικές εταιρείες να κάνουν έκπτωση στα αεροπορικά εισιτήρια που αγοράστηκαν την τελευταία στιγμή;

Ακολουθεί το συμπέρασμα

Το συμπέρασμα δεν

Επιχείρημα: Ναι. Δεδομένου ότι μπορεί να παρακινήσει τους ανθρώπους να αγοράσουν ένα εισιτήριο, να γεμίσουν το αεροπλάνο και να αποφύγουν περισσότερη ατμοσφαιρική ρύπανση λόγω της λειτουργίας του αεροσκάφους.

Ισχυρό επιχείρημα

Αδύναμη επιχειρηματολογία

3. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το παρόν κεφάλαιο έχει ως στόχο να σας παρέχει ένα σύνολο πόρων, υλικών, πληροφοριών και θεωρητικών πλαισίων που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη και τη βελτίωση του δικού σας συνόλου δεξιοτήτων κριτικής σκέψης.

Όπως φαίνεται σε προηγούμενες ενότητες και σε όλο το παρόν εγχειρίδιο, η κριτική σκέψη είναι ένα εργαλείο προστιθέμενης αξίας και κυρίως σχετικό με διάφορες καταστάσεις της καθημερινής μας ζωής. Η κατοχή δεξιοτήτων όπως η επίλυση προβλημάτων, οι ικανότητες ανάλυσης ή η δημιουργικότητα και η

τεχνογνωσία να τις χρησιμοποιούμε και να τις εφαρμόζουμε όταν θεωρούμε σημαντικές, μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο ενημερωνόμαστε, τη στάση μας όταν συμμετέχουμε στην κοινωνία και το ταξίδι διά βίου μάθησης.

3.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Σε αυτή την ενότητα, με την εισαγωγή σας στο θέμα του πώς μπορείτε να βελτιώσετε τις δεξιότητες κριτικής σκέψης σας, σκοπεύουμε να σας παρέχουμε μια άποψη των νοητικών εργαλείων που μπορούν να βοηθήσουν στη διαδικασία.

Η κριτική σκέψη είναι «η διανοητικά πειθαρχημένη διαδικασία της ενεργητικής και επιδέξια σύλληψης, εφαρμογής, ανάλυσης, σύνθεσης ή/και αξιολόγησης των πληροφοριών που συλλέγονται ή παράγονται από την παρατήρηση, την εμπειρία, τον προβληματισμό, τη συλλογιστική ή την επικοινωνία, ως οδηγό για την πίστη και τη δράση» — Robert Ennis, 2015⁴

Αυτά είναι που οι εκπαιδευτικοί ερευνητές ορίζουν ως διαθέσεις. Ως διανοητικά, συμβάλλουν στην ενίσχυση των δυνατοτήτων σκέψης σας, ρυθμίζοντας την ετοιμότητά σας και το πόσο ανοιχτός είστε να ξεκινήσετε ή να αναπτύξετε τον κριτικό τρόπο σκέψης σας. Με αυτόν τον τρόπο, σημειώστε ότι είναι σημαντικό να έχετε αυτές τις τάσεις για τη διαδικασία εκμάθησης κριτικής σκέψης, αν και μπορείτε επίσης να αφιερώσετε το χρόνο σας για να αναπτύξετε τον εαυτό σας σε αυτό το θέμα.

Υπάρχουν δύο τύποι νοητικών διατάξεων²:

Διατάξεις για την έναρξη της
διαδικασίας

Συνήθειες που συμβάλλουν αιτίως στην έναρξη
της διαδικασίας μετάβασης σκέψης

Εσωτερικές διατάξεις

Συνήθειες που συμβάλλουν αιτίως στην κριτική
σκέψη, μόλις αρχίσετε να το κάνετε

Παρόλο που και οι δύο αυτοί τύποι διάθεσης μπορούν να βοηθήσουν σε οποιαδήποτε φάση της κριτικής σκέψης, ορισμένοι συγγραφείς προσδιορίζουν τα ακόλουθα στοιχεία ως σημαντικά για τη διαδικασία:

Η ανάπτυξη μιας νοοτροπίας στην προετοιμασία για τη διαδικασία της κριτικής σκέψης περιλαμβάνει επίσης την κατανόηση των διαφορών μεταξύ του τύπου σκέψης που στοχεύουμε να επιτύχουμε και της δικής μας διαδικασίας σκέψης. Οι δεξιότητες κριτικής σκέψης περιλαμβάνουν, όπως ακολουθεί τη λογική του ηλεκτρονικού βιβλίου MCRE, τη σύνδεση των σημείων³:

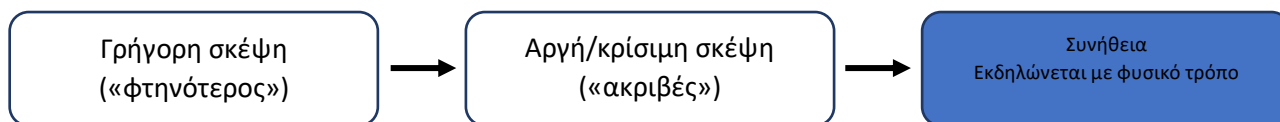
- ο με τις γνώσεις που παρέχονται από την εμπειρία: σημαίνει να αναπτύξουμε και να προσαρμόσουμε τις πεποιθήσεις και τις απόψεις μας στην αφομοίωση των πραγματικών στοιχείων που βασίζονται σε αυτό που βιώνουμε.
- ο με αφηρημένη σκέψη: βάζοντας το παζλ μαζί γύρω από διαφορετικά σενάρια και δυνατότητες, όπου κάποιος συναντά τη συγκεκριμένη πραγματικότητα των γεγονότων.

Από την άποψη της θεωρίας για το πώς αυτές οι δεξιότητες μπορούν να βελτιωθούν, η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στο χαρακτηρισμό αυτής της διαδρομής δεξιοτήτων ως ιεραρχίας της μάθησης, όπου κάποιος θα πρέπει να μάθει ένα σύνολο βασικών δεξιοτήτων πριν προχωρήσει σε πιο προχωρημένο ή υψηλότερο σχηματισμό δεξιοτήτων. Το προτεινόμενο μοντέλο³ υποθέτει ότι αυτή η εξέλιξη είναι μια διαδικασία που μπορεί να ενσωματωθεί και τελικά να γίνει μέρος της ρουτίνας σκέψης μας, χωρίς να χρειάζεται να ξεκινήσει ολόκληρη η διαδικασία κατά την εκτέλεση ορισμένων δραστηριοτήτων που το απαιτούν, όπως η αυτο-αποσαφήνιση εάν ένα άρθρο ειδήσεων είναι «ψευδείς ειδήσεις» ή

Σχήμα6: Προσαρμόστηκε και αναπτύχθηκε από την E & D με βάση το περιεχόμενο του David Hitchcock (2018)

παραπληροφόρηση.

Ο κατάλογος αναφέρει ότι η **βελτίωση των δεξιοτήτων, δηλαδή των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης, προκύπτει όχι από την έλλειψη κάποιου πόρου ή κάτι, αλλά από την επιθυμία να αναπτύξουμε τον εαυτό μας ως άτομο και σε πολλά πλαίσια της ζωής μας, όπως η κοινωνία, η εργασία, το σχολείο και άλλοι.**

Ως ανθρώπινη τάση, ο νους εφαρμόζει μια προσέγγιση «γρήγορης σκέψης» όταν αντιμετωπίζει πληροφορίες, παρατηρήσεις ή εμπειρίες λόγω του γεγονότος ότι δαπανάται λιγότερος χρόνος στη διαδικασία σκέψης, καθιστώντας την μια πιο διανοητικά «φθηνή» λύση, σχετικά με άλλους τρόπους σκέψης, όπου κάποιος χρειάζεται να αφιερώσει περισσότερη προσπάθεια και χρόνο. Το πρόβλημα έγκειται στο γεγονός ότι όταν ενεργοποιείται αυτός ο πολύ άμεσος, μη διακριτικός, τύπος σκέψης, τα συστηματικά σφάλματα που ονομάζονται **γνωστικές προκαταλήψεις** εμφανίζονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, γεγονός που οδηγεί σε εσφαλμένη και εσφαλμένη λογική.

Ως εκ τούτου, αν και η ανάπτυξη μιας κριτικής σκέψης μπορεί να είναι μια βραδύτερη διαδικασία, πιο «κόστος» από την άποψη του χρόνου και της προσπάθειας που εφαρμόζεται, είναι μια λύση για την ενσωμάτωση μιας αμφισβήτησης και κριτικής προοπτικής στις συνήθειες της σκέψης μας, η οποία τελικά θα μειώσει το «κόστος» της κριτικής σκέψης.

Με αυτή την έννοια, παρέχουμε ένα σημείο εκκίνησης για να καθορίσουμε τι μπορείτε να περιμένετε να μάθετε στο τέλος του ηλεκτρονικού βιβλίου MCRE, σχετικά με τις στάσεις, τις συμπεριφορές και τις δεξιότητες που είναι κατάλληλες για μια προσέγγιση κριτικής σκέψης.

Οι παρακάτω δηλώσεις αποκαλύπτουν δεξιότητες κριτικής σκέψης. Αν και σκοπός τους είναι να έχουν ένα σημείο εκκίνησης για το θέμα της εξερεύνησης της ανάπτυξης δεξιοτήτων, μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε ως άσκηση αυτοαξιολόγησης για να κατανοήσετε την οπτική σας σχετικά με τις περιγραφόμενες ενέργειες, καθώς και τη συχνότητα με την οποία τις χρησιμοποιείτε, σε όλο το E-BOOK.

ht

< Σημειώσεις

Δράσεις κριτικής σκέψης

- ☐ Ψάχνω για αποδείξεις πριν πιστέψω στις δηλώσεις των άλλων
 - ☐ Λαμβάνω υπόψη μου διαφορετικές οπτικές γωνίες ενός προβλήματος ή μιας κατάστασης
 - ☐ Παρουσιάζω τα δικά μου επιχειρήματα με αυτοπεποίθηση, ακόμη και αν αντιτίθενται στις απόψεις των άλλων
 - ☐ Αναζητώ ενεργά στοιχεία που μπορεί να αντιτίθενται σε αυτά που ήδη γνωρίζω και πιστεύω
 - ☐ Οι απόψεις μου επηρεάζονται από αποδεικτικά στοιχεία και όχι μόνο από προσωπικές εμπειρίες και συναισθήματα
 - ☐ Αν δεν είμαι σίγουρος για κάτι, θα ψάξω για να μάθω περισσότερα
 - ☐ Ξέρω πώς να αναζητώ αξιόπιστες πληροφορίες για να αναπτύξω
- Σχήμα 7: Προσαρμόστηκε και αναπτύχθηκε από την E & D με βάση περιεχόμενο από το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ
- ☐ πληροφορίες
 - ☐ Μπορώ να επιλύω προβλήματα με συστηματικό τρόπο (να ορίζω το πρόβλημα, να εντοπίζω τις αιτίες, να βάζω προτεραιότητες κ.λπ.) χωρίς να παίρνω αποφάσεις μόνο με τη διαίσθηση

Μετά την ανάγνωση και την ερμηνεία των δηλώσεων που παρασχέθηκαν, αυτή η ενότητα σας παρουσιάζει ένα άρθρο ειδήσεων που καλύπτει μια δήλωση του πρώην προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ στο τηλεοπτικό δίκτυο NBC NEWS από το 2020. Ο σκοπός είναι να ερμηνεύσετε και να αποδομήσετε το κομμάτι (από τίτλο, υπότιτλο και παρεχόμενο σώμα κειμένου⁶) λαμβάνοντας αποκλειστικά υπόψη τις δηλώσεις που παρέχονται στο πλαίσιο της εικόνας ενεργειών κρίσιμης σκέψης.

⁶ [Δελτίο ειδήσεων: Ο Τραμπ προτείνει «ένεση» απολυμαντικού για να νικήσει τον κοροναϊό και να «καθαρίσει» τους πνεύμονες](#)

Σχήμα8: Αναπτύχθηκε από την E & D με βάση το αναφερόμενο
ειδησεογραφικό κομμάτι

https://www.canva.com/design/DAFXybNHMnA/s_QJ3mo8y9ZEEdjqMFddv3w/edit?utm_content=DAFXybNHMnA&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

Από αυτή την άσκηση, μπορούν να εξεταστούν ορισμένα στοιχεία σχετικά με την κριτική και αμφισβητούμενη διαδικασία σκέψης:

- Αναζήτηση αποδεικτικών στοιχείων πριν από την πίστη σε ισχυρισμούς: εξετάστε τις πραγματικές βλάβες/κινδύνους της επαφής των χημικών προϊόντων με τον οργανισμό μας. Είναι σημαντικό να ψάξουμε για το θέμα πριν πιστέψουμε σε ισχυρισμούς που μπορούν να οδηγήσουν σε επικίνδυνες ενέργειες.
- Λαμβάνοντας υπόψη λύσεις και διαφορετικές προοπτικές: αναζητήστε αποδεδειγμένα μέσα προστασίας από την ασθένεια και εξετάζοντας τι έχουν δηλώσει οι ειδικοί σχετικά με την κατάσταση.
- Εξαγωγή συμπερασμάτων με βάση τις πληροφορίες που ερευνήθηκαν: με όλη την αναζήτηση γεγονότων και αποδεικτικών στοιχείων και μια έρευνα πολλαπλών πηγών, συνάγοντας σαφή συμπεράσματα σχετικά με την αλήθεια των πληροφοριών.

Σε αυτό το σημείο, μπορούμε να υποθέσουμε ότι η γρήγορη σκέψη οδηγεί σε λάθη στη διαδικασία σκέψης, που προκαλούνται από ελαττώματα που δεν επιτρέπουν στο μυαλό να σκεφτεί προσεκτικά και κριτικά όλες τις πτυχές ή εναλλακτικές λύσεις μιας λύσης ή ενός προβλήματος, προκαλώντας έτσι λάθη στις δηλώσεις μας.

Όπως αναφέρθηκε σε όλη την ενότητα, η μάθηση για τη βελτίωση των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης δεν είναι μια άμεση διαδικασία με άμεσα αποτελέσματα, αλλά μάλλον ενσωματώνοντας χρήσιμες και σαφείς

συνήθειες που μπορούν να μας κάνουν να σκεφτούμε διαφορετικά για τις ιδέες και τις πεποιθήσεις που υποθέτουμε ως αληθινές ή ακόμα και πληροφορίες στις οποίες είμαστε εκτεθειμένοι σε καθημερινή βάση, καθώς αναπτύσσονται οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας. Αυτή η διαδικασία μάθησης δεν είναι αποκλειστική όταν πρόκειται για τη βελτίωση των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης, καθώς μπορεί να αναπτυχθεί με διάφορους τρόπους ανάλογα με το άτομο που ενδιαφέρει — τον μαθητή. Μερικοί συγγραφείς παρέχουν εξηγήσεις που ακολουθούν μια ιεραρχία της ικανότητας σκέψης, από την οποία κάποιος μπορεί να εφαρμόσει στρατηγικές μάθησης. Με αυτή την έννοια, οι δεξιότητες φαίνεται να είναι ενσωματωμένες σε μια ιεραρχική σειρά, στην οποία η εκμάθηση χαμηλής τάξης δεξιοτήτων σκέψης είναι απαραίτητη για την πρόοδο σε υψηλότερες, κρατώντας τελικά ένα πλήρες σύνολο ικανοτήτων κριτικής σκέψης.

Μια σημαντική αναφορά με αυτή την έννοια είναι η ταξινόμια του Bloom⁷⁷, ως σημείο αναφοράς για τη μάθηση μέσω σαφών εκπαιδευτικών στόχων και κατηγοριοποιημένης σκέψης σύμφωνα με τη σειρά δεξιοτήτων.

Η ταξινόμια του Bloom

Σχήμα 4: Προσαρμόστηκε και αναπτύχθηκε από την E & D με βάση περιεχόμενο από το Vanderbilt University Center for Teaching

Ένας μαθητής που θέλει να βελτιώσει τις δεξιότητες κριτικής σκέψης του/της, η ταξινόμια του Bloom είναι χρήσιμη για τον καθορισμό μαθησιακών στόχων και την άσκηση ασκήσεων σύμφωνα με τη λογική σειρά, έτσι ώστε ο μαθητής να μπορεί να χρησιμοποιήσει δεξιότητες υψηλότερης τάξης έχοντας μια υποστηρικτική βάση ικανοτήτων. Όπως μπορείτε να δείτε από την αναπαράσταση στο Σχήμα 3, για κάθε δεξιοότητα, υπάρχουν πολλά ρήματα που αντιστοιχούν σε ενέργειες που μπορούν να αναπτυχθούν ή να εκτελεστούν προκειμένου να βελτιωθεί η ικανότητα του ατόμου. Με τη χρήση των ρημάτων, είναι δυνατόν να

⁷ Προσαρμόστηκε από τους διαδικτυακούς πόρους από το Vanderbilt University Center for Teaching.

αναπτυχθούν δραστηριότητες που εστιάζουν σε μια συγκεκριμένη εισαγωγή (όπως ένα άρθρο ειδήσεων, ένα κείμενο ή ένα βίντεο), δημιουργώντας εργασίες για το σκοπό αυτό¹⁴.

Για παράδειγμα, δηλώνουμε ότι εάν κάποιος θέλει να αναλύσει τη γρήγορη διάδοση ψευδών ειδήσεων τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη, ο μαθητής θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσει διάφορα στοιχεία του θέματος, όπως τα μέσα διάδοσης, τον αντίκτυπο κοινωνικών, πολιτικών ή οικονομικών γεγονότων, ή ακόμη και την κατάσταση ευαισθητοποίησης του ευρωπαϊκού πληθυσμού προς το θέμα.

Για τον εκπαιδευτικό, η ταξινόμηση αποτελείται από ένα πλαίσιο αναφοράς που βοηθά στην ανάπτυξη ασκήσεων, στην αξιολόγηση των μαθητών στο επίπεδο τους και στην καθιέρωση αμοιβαίας ανταλλαγής γνώσεων και επίγνωσης των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης που τόσο ο εκπαιδευτικός όσο και ο εκπαιδευτικός μπορούν να κατανοήσουν και να ενεργήσουν. Ως εκ τούτου, οι ασκήσεις που περιλαμβάνουν την πλήρη ενσωμάτωση της σειράς δεξιοτήτων (μέσω της κατηγοριοποίησης των δράσεων) συμβάλλουν στη βελτίωση των κριτικών και αμφισβητούμενων δεξιοτήτων σκέψης^{7,8}.

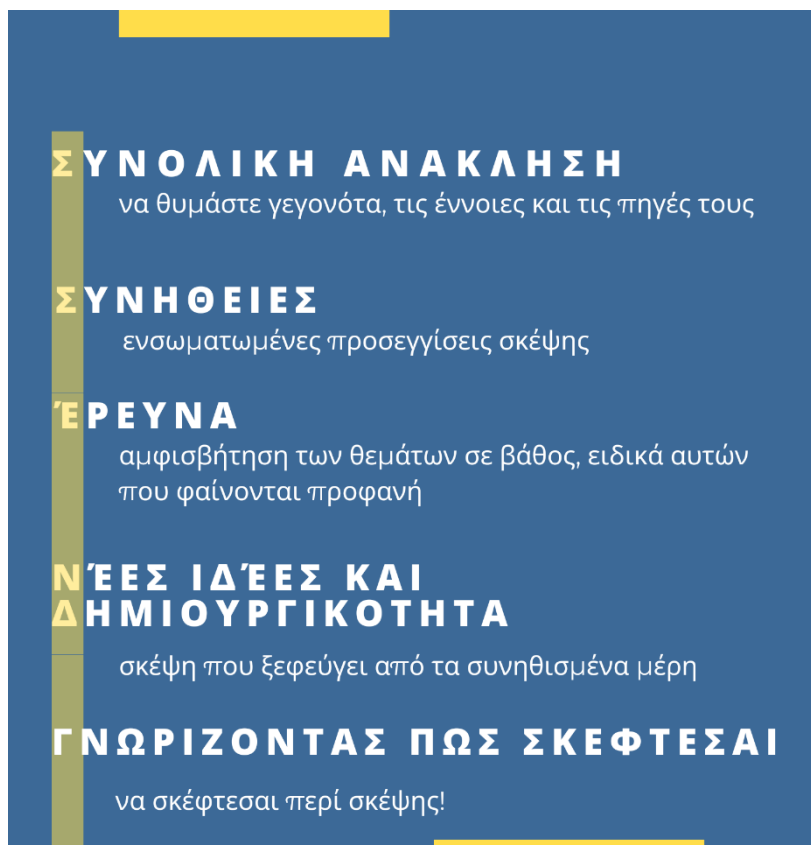
Παράδειγμα άσκησης

Για τους εκπαιδευτικούς: Η ανάπτυξη μιας άσκησης με βάση τα καθήκοντα μπορεί να είναι χρήσιμη για τη διδασκαλία της κριτικής σκέψης, χρησιμοποιώντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση εργασιών, προκειμένου να πείσουν τους μαθητές να φτάσουν σε ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Οι σχεδιασμένες εργασίες θα πρέπει να ακολουθούν τη λογική των βημάτων για την επίτευξη του στόχου, σύμφωνα με τα ρήματα που δίνονται από την ταξινομία του Bloom.

Για φοιτητές και εκπαιδευτικούς: ένα παράδειγμα.

1. Τα αίτια και οι πιθανές λύσεις για τη διάδοση των ψευδών ειδήσεων τα τελευταία χρόνια.
 - Απαριθμήστε τα αίτια της πρόσφατης διάδοσης ψευδών ειδήσεων, με βάση όσα γνωρίζετε ήδη.
 - Εξηγήστε τα αίτια των φαινομένων.
 - Να ερμηνεύει και να συνδέεται με άλλες εκδηλώσεις στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια κοινωνία.
 - Να αναλύσει τι είναι διαθέσιμο για την αντιμετώπιση του προβλήματος.
 - Παροχή συστάσεων για πιθανές λύσεις για την ταχεία διάδοση ψευδών ειδήσεων.
2. Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο διαδίκτυο.
 - Προσδιορισμός και τοποθέτηση σε κατηγορίες των επιχειρημάτων υπέρ και κατά της εφαρμογής της διαδικτυακής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
 - Να συγκρίνει τις απόψεις και τα επιχειρήματα.
 - Με βάση τα προβληθέντα επιχειρήματα, υπερασπίστε την άποψή σας.
 - Συζητήστε με τους άλλους τις απόψεις σας και δικαιολογήστε τις.

Από την άλλη πλευρά, η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης είναι επίσης σημαντικό να ενσωματωθεί μέσω της αυτογνωσίας του μαθητή για τη σκέψη του. Ως εκ τούτου, ορισμένοι συγγραφείς⁹ χρησιμοποιούν το μοντέλο THINK για να βοηθήσουν τους μαθητές καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους. Ακολουθώντας αυτά τα επόμενα βήματα, μπορείτε να γνωρίζετε μια σειρά δεξιοτήτων και στάσεων που αποτελούν μέρος της προσέγγισης της κριτικής σκέψης, όταν παρατηρείτε τι μας περιβάλλει, ερμηνεύοντας τι λένε οι άλλοι ή ακόμα και αντιλαμβανόμαστε τις πληροφορίες στις οποίες είμαστε εκτεθειμένοι.

Σχήμα 5: Προσαρμόστηκε και αναπτύχθηκε από την E & D με βάση το περιεχόμενο των Rubenfeld και Scheffer (1999)

3.2 ΑΡΧΕΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

«Οι άνθρωποι είναι καλύτερα προετοιμασμένοι να σκεφτούν για τον εαυτό τους αν μάθουν πρώτα πώς να χρησιμοποιούν τη διαδικασία της αξονικής τομογραφίας μέσω της καθοδηγούμενης πρακτικής» — Wales, Nardi, & Stager, 1993⁹

Η μετάβαση της κριτικής σκέψης είναι μια ισχυρή συμβολή που μπορούμε να παρέχουμε στις συνήθειες και τις διαδικασίες σκέψης μας, προκειμένου να διευκολύνουμε τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνουμε λογικά συμπεράσματα βασισμένα σε γεγονότα και αποδείξεις και στη δική μας εμπειρία. Αρκετές μελέτες έχουν υποστηρίξει ότι η (παραϊτέρω) ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης θα πρέπει να αποτελεί μέρος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, προκειμένου να προετοιμάσουν μαθητές από όλες τις ηλικίες να

αντιμετωπίσουν και να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις της σημερινής κοινωνίας, που χαρακτηρίζονται είτε από την ταχεία ανάπτυξη των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας και, ως εκ τούτου, από τον όγκο των πληροφοριών που λαμβάνουμε.

Η κριτική σκέψη απαιτεί οι μαθητές να βλέπουν τους εαυτούς τους ως αυτόνομα άτομα, έτσι ώστε η καλλιέργεια δεξιοτήτων που μπορούν να ενσωματωθούν ως ανεξάρτητη συνήθεια. Για να συμβεί αυτό, πρέπει να προβλεφθούν ειδικές συνθήκες μάθησης¹⁰ για να ενδυναμώσουν τους εκπαιδευόμενους στο ταξίδι τους, όπως:

- ο την αφοσίωση στην προσέγγιση του **ανοιχτού μυαλού** για την απόκτηση και την ανάπτυξη γνώσεων·
- ο **αίσθηση αυτονομίας** σε ένα περιβάλλον σεβασμού και ευαισθησίας απέναντι στις απόψεις των άλλων·
- ο να παρακινήσουν τους μαθητές σε ένα ασφαλές πλαίσιο όπου αισθάνονται ελεύθεροι να **αναλάβουν** πρωτοβουλίες και ενεργητικές ερωτήσεις, δέσμευση και κίνδυνο, προχωρώντας πέρα από την απλή λήψη και μετάδοση πληροφοριών.
- ο κατάλληλος χρόνος, υποστήριξη και καθοδήγηση **για την ανάγκη προβληματισμού** και ανατομής·
- ο την υποστήριξη ενός εκπαιδευτικού/ **διαμεσολαβητή** για να τους βοηθήσει στη διαδικασία·
- ο δημιουργία ενός **συνεργατικού** μαθησιακού περιβάλλοντος **χωρίς άγχος**, όπου οι ιδέες μπορούν να πειραματιστούν και να τεθούν σε εφαρμογή, καθώς και εναλλακτικές υποθέσεις και να προχωρήσουν σε προβλήματα επίλυσης και λήψης αποφάσεων·
- ο υποκινούν **συζητήσεις που προκαλούν σκέψη** — η σχέση μεταξύ διαλόγου και αμφισβήτησης/σκέψεως, καθώς ο αντίκτυπος που μπορεί να έχει ένα ερώτημα στη σκέψη και τη μάθηση του μαθητή είναι πολύ θετικός·
- ο να επικεντρωθεί στην «εκπαιδευτική δύναμη του ορθολογιστικού διαλόγου που επικεντρώνεται σε σημαντικά ζητήματα σε ένα κλίμα αμοιβαίας υποστήριξης και συνεργασίας» (Paul, 1984)¹⁰·
- ο έμφαση στη μάθηση μέσω **υψηλότερων γνωστικών ερωτήσεων** που οδηγούν στη διαδικασία σκέψης για την απόκτηση απάντησης, αντί για ερωτήσεις γεγονότων.
- ο έχοντας έναν διαμεσολαβητή/εκπαιδευτή που επιδεικνύει ενεργά **μεταγνωστικές συμπεριφορές** που σχετίζονται με την αυτογνωσία της γνώσης και της σκέψης, όπως ο προγραμματισμός του διαμοιρασμού, η περιγραφή στόχων και στόχων, η επίδειξη του σκοπού των πράξεών τους.
- ο **να έχεις ένα κριτικό πνεύμα!** Αυτό είναι δυνατό μέσω:
 - ✓ υιοθέτηση και χρήση δεξιοτήτων κριτικής σκέψης για τη διερεύνηση νοητικών θεμάτων και καταστάσεων·
 - ✓ να σκεφτόμαστε κριτικά τη δική μας διαδικασία σκέψης, με ποιον τρόπο θα μπορούσε να βελτιωθεί.
 - ✓ είναι πρόθυμοι να λάβουν μέτρα ανάλογα με την κρίσιμη διαδικασία.

Οι 12 αρχές της κριτικής σκέψης για τους ενήλικες μαθητές¹⁰ είναι σημαντικές αναφορές για την υποστήριξη της βελτίωσης των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης στα μαθησιακά πλαίσια, ενθαρρύνοντας τόσο τον εκπαιδευόμενο όσο και τον εκπαιδευτικό να αυξήσουν τις γνώσεις και την ευαισθητοποίηση τους σχετικά με το θέμα.

1. Για να βελτιωθεί η κριτική σκέψη, το μαθησιακό περιβάλλον πρέπει να παρέχει ευκαιρίες στους ενήλικες να λαμβάνουν υπόψη διάφορες αντίθετες απόψεις, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο τα πλεονεκτήματα όσο και τις αδυναμίες τους.

2. Οι ευκαιρίες να προβληματιστούμε, να συζητήσουμε και να αξιολογήσουμε τις πεποιθήσεις και τις ενέργειες των άλλων και των δικών μας προωθούν την κριτική σκέψη.
3. Είναι σημαντικό να αξιολογείται ένα ευρύ φάσμα εναλλακτικών λύσεων κατά τη λήψη αποφάσεων.
4. Το μαθησιακό περιβάλλον πρέπει να ενθαρρύνει τους μαθητές (ενήλικες) να εγείρουν ηθικά ερωτήματα σχετικά με τις πράξεις και τις συνέπειές τους, τους ίδιους και τους άλλους.
5. Οι συνεργατικές ερωτήσεις μεταξύ όλων των συμμετεχόντων, ειδικά στη σχέση εκπαιδευτή-εκπαιδευτή, θα πρέπει να είναι ενεργά παρούσες στην ατμόσφαιρα του μαθησιακού περιβάλλοντος.
6. Το μαθησιακό πλαίσιο πρέπει να αντικατοπτρίζει αναλυτικά ερωτήματα, όπου η σκέψη είναι απαραίτητη.
7. Η κριτική σκέψη διευκολύνεται ιδιαίτερα όταν οι μαθητές παρακινούνται και συμμετέχουν σε διερευνητικούς διαλόγους με τον εαυτό τους και τους άλλους, όπου παρέχουν εισηγήσεις, υποβάλλουν και διερευνούν ιδέες μέσω στοχαστικής σκέψης.
8. Οι ευκαιρίες για τον εντοπισμό, την εξέταση και την αμφισβήτηση υποθέσεων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αύξηση της κριτικής σκέψης και του πνεύματος.
9. Η επίτευξη συμπερασμάτων, ερμηνειών και συμπερασμάτων με βάση την παρατήρηση και την πληροφόρηση θα πρέπει να αποτελεί στοιχείο του μαθησιακού πλαισίου, όπου οι ευκαιρίες αυτές θα πρέπει να παρέχονται στους εκπαιδευόμενους.
10. Η συζήτηση αντιφατικών απόψεων, σκέψεων ή ενεργειών υποκινεί την κριτική προσέγγιση.
11. Οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να προσδιορίσουν τις επιπτώσεις των δράσεων.
12. Οι γενικεύσεις θα πρέπει να αμφισβητούνται σε μαθησιακά περιβάλλοντα για την προώθηση μιας προοπτικής αμφισβήτησης (Jones, 1989)¹⁰.

3.3 ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Σε αυτή την ενότητα σας παρέχουμε στρατηγικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε από τους εκπαιδευτικούς είτε από τους ίδιους τους μαθητές που θα προωθήσουν την ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης. Οι συγγραφείς¹⁰ προτείνουν επίσης ότι αυτές οι μέθοδοι και τα εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διαφορετικά μαθησιακά πλαίσια, όπως η εξ αποστάσεως ή η μικτή μάθηση, όχι μόνο σε κανονικά/παραδοσιακά περιβάλλοντα.

3.3.1 Κριτική ανάλυση

Αυτή η στρατηγική περιλαμβάνει έναν μεμονωμένο μαθητή, ή μικρές ομάδες σε περίπτωση πολλαπλών συμμετεχόντων, την αμφισβήτηση, την ανάλυση και την επεξεργασία κριτικών σχετικά με το προτεινόμενο υλικό, όπως ειδήσεις από ραδιοτηλεοπτικούς φορείς και τον Τύπο, που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο θέμα.

Παράδειγμα:

Θέμα

Διερεύνηση
πολιτικών
ζητημάτων στην

Δραστηριότητες

Διαβάστε και
κριτικάρετε άρθρα
από εφημερίδες και
αξιόπιστες
διαδικτυακές πηγές
σχετικά με τις
τρέχουσες

Ερωτήματα που πρέπει να εγείρονται

Ποιες είναι οι απαιτητικές ανάγκες της
κοινωνίας και των τοπικών κοινωνιών μας;

Ποια κόμματα μπορούν να
εκπροσωπήσουν την κοινωνία μας και τις
ανάγκες της;

Ποια ζητήματα εξετάζονται επί του
παρόντος; Από ποιον;

Πώς μπορούμε, ως συλλογικός, να
δώσουμε σημασία σε ορισμένα θέματα;

3.3.2 Ομάδες συζήτησης

Δημιουργούνται δύο αντίπαλες ομάδες και οι μαθητές τοποθετούνται στις ομάδες. Η μία από τις ομάδες υποστηρίζει και υπερασπίζεται ένα συγκεκριμένο θέμα ή μια θέση απέναντί του και η άλλη αντιτίθεται σε αυτό. Μετά από μια γενική εισαγωγική παρουσίαση από τον διαμεσολαβητή της συνεδρίας, τα μέλη της ομάδας παρουσιάζουν αποδεικτικά στοιχεία και λογικά επιχειρήματα για την υπεράσπιση της θέσης της αντίστοιχης ομάδας. Η στρατηγική προκαλεί μεγαλύτερο αντίκτυπο εάν η υποστηριζόμενη θέση ενός μαθητή διαφέρει από τη δική του.

Παράδειγμα:

Θέμα

Τα social media ως
πηγή
πληροφόρησης

Αμυντική θέση

Υψηλή ικανότητα κοινής
χρήσης που οδηγεί σε
μεγαλύτερη πρόσβαση.

Συνεργατικές και
δημιουργικές προσεγγίσεις.

Αντίθετη θέση

Υψηλότερος κίνδυνος
παραπληροφόρησης και
διάδοσης ψευδών ειδήσεων.

Λιγότερη χρήση των
παραδοσιακών μέσων
ενημέρωσης για την
ενημέρωση.

3.3.3 Δραματοποίηση

Στρατηγική διαλόγου και δυναμικής δράσης για την υποστήριξη της ερμηνείας και της ανάλυσης καταστάσεων. Εξαρτάται από μια ολιστική και ανεπτυγμένη λεπτομερώς πλοκή. Ο συντονιστής εμφανίζει μια ενότητα ενός βίντεο, σχετικό επεισόδιο τηλεοπτικής εκπομπής ή ταινία που ασχολείται με το συγκεκριμένο θέμα που ορίζεται για την άσκηση. Μετά την οπτικοποίηση του σύντομου τμήματος, το υπόλοιπο σενάριο θεωρείται, γράφεται και δρα από μικρές ομάδες μαθητών, γύρω από τις δημιουργημένες εναλλακτικές καταλήξεις.

3.3.4 Λαβύρινθος δράσης

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες, στις οποίες συμμετέχουν δύο/τρεις συμμετέχοντες, όπου κάθε ομάδα λαμβάνει μια συγκεκριμένη δύσκολη κατάσταση (ή επεξεργάζεται τη δική της) και οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να αποφασίσουν τι θα κάνουν στη συνέχεια με βάση τις πληροφορίες. Συχνά, τους δίνονται μερικές προαιρετικές αποφάσεις, αλλά για μια πιο αποτελεσματική διαδικασία ανάπτυξης της αξονικής τομογραφίας, οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να δημιουργήσουν τις δικές τους επιλογές δράσης, προσδιορίζοντας παράλληλα τις συνέπειες που προκύπτουν για κάθε εναλλακτική λύση. Κάθε σύνολο συνεπειών είναι γραμμένο σε ένα διοικητικό συμβούλιο (ή άλλο) και η δράση που οδηγεί σε αυτές είναι γραμμένη σε μια κόλλα και τοποθετείται στην κορυφή, κρύβοντας τα γραπτά στο διοικητικό συμβούλιο. Ο συντονιστής μπορεί να παρέχει όσες συνδεδεμένες καταστάσεις χρειάζεται. Όταν ολοκληρωθούν, οι ομάδες ολοκληρώνουν και ακολουθούν το λαβύρινθο που εκπονήθηκε από άλλη ομάδα. Προσδιορίζουν εναλλακτικές ενέργειες και συνέπειες και τις συγκρίνουν με αυτό που ορίστηκε.

3.3.5 Κρίσιμο περιστατικό

Αυτή η στρατηγική περιλαμβάνει την παρουσίαση από έναν συντονιστή ενός εξαιρετικά σημαντικού μέρους μιας υποτιθέμενης κρίσιμης κατάστασης ή ζητήματος στους μαθητές, οι οποίοι πρέπει να το λύσουν. Ο συντονιστής, κρατώντας το σύνολο των πληροφοριών, τις μοιράζεται μόνο σύμφωνα με τα άμεσα ερωτήματα που θέτουν οι εκπαιδευόμενοι, οι οποίοι δεν έχουν το πλήρες περιεχόμενο. Ενώ οι λύσεις μοιράζονται, ο διαμεσολαβητής παραπέμπει σημαντικά σημεία και σχολιάζει τις απαντήσεις.

3.3.6 Σωκρατικές Ερωτήσεις

Αυτή η στρατηγική είναι μια σημαντική μέθοδος και μια αναφορά στην ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης, καθώς διεξάγει το είδος της σκέψης που απαιτεί πραγματική συλλογιστική σχετικά με τις καταστάσεις. Απαιτεί την υποβολή κατάλληλων ερωτήσεων, αντί εκείνων που φέρνουν το κλείσιμο της σκέψης του μαθητή με την παροχή απάντησης ναι/όχι ή με την επανάληψη των διατηρούμενων πληροφοριών. Σύμφωνα με την ταξινόμια του Bloom, αυτά τα στοιχεία μειώνουν τις δεξιότητες σκέψης και δεν απαιτούν υψηλότερη ικανότητα σκέψης. Οι Σωκρατικές ερωτήσεις, παρέχουν τη δυνατότητα εναλλασσόμενης προοπτικής και ιδεών, δίνουν νέα νοήματα στο περιεχόμενο και διερευνούν ευρύτερες εφαρμογές.

Παράδειγμα:

Η λογική της δυναμικής

- Σε περίπτωση περιορισμού της κυκλοφορίας που επιβάλλεται από απρόβλεπτες εκδηλώσεις για τη δημόσια υγεία, πώς θα μπορούσαμε να διασφαλίσουμε τη διατήρηση των διδακτικών δραστηριοτήτων;
- Μια δυνατότητα είναι η προσφυγή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
- Αυτή είναι μια προσέγγιση στην κατάσταση, ποιος θα ήταν ο αντίκτυπος στη μάθηση του μαθητή;

3.3.7 Δημιουργική οπτικοποίηση

Αυτή η μέθοδος επιτρέπει στον μαθητή να φανταστεί τον εαυτό του να βρίσκεται σε μια μελλοντική κατάσταση που μπορεί να βρεθεί κάποια στιγμή. Ο συντονιστής κάνει ερωτήσεις για να τους βοηθήσει να δημιουργήσουν αυτή την νοητική εικόνα και τα συνοδευτικά συναισθήματα, σημειώνοντας ότι οι μαθητές είναι σε μια χαλαρή και άνετη θέση με κλειστά μάτια.

Παράδειγμα:

Πιθανή κατάσταση

Είναι διαχειριστής ή διαχειριστής ειδησεογραφικού καναλιού

Ερωτήσεις για να κάνετε

Πώς περνάς μια κανονική μέρα; Ποιες είναι οι δραστηριότητές σου;

Πώς παρακινείτε στην αναζήτηση της αλήθειας στη δημοσιογραφία;

— Πώς ταιριάζει με τις ανάγκες του οργανισμού σου και των συναδέλφων που θέλετε να προσλάβετε;

3.3.8 Συγγραφή περιοδικών

Η μέθοδος περιλαμβάνει ένα περιοδικό ή ημερολόγιο όπου οι μαθητές καλούνται να γράψουν μεταξύ των συνεδριών δεξιοτήτων ανάπτυξης αξονικής τομογραφίας σχετικά με την παρακολούθηση και την αντανάκλαση των προσωπικών και συναφών ενεργειών και συμπεριφορών. Υπό αυτή την έννοια, η συγγραφή περιοδικών θα μπορούσε να βελτιώσει την αίσθηση ευαισθητοποίησης του εκπαιδευόμενου, μεταξύ άλλων, με την ευκαιρία να προβληματιστούν κατάλληλα για συγκεκριμένα θέματα και τις προσεγγίσεις του μαθητή προς αυτά.

3.4 ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ — ΕΝΣΩΜΑΤΩΝΟΝΤΑΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

Καθώς οι δεξιότητες κριτικής σκέψης είναι σημαντικές ικανότητες που σχετίζονται με διάφορες διαστάσεις της καθημερινής μας ζωής, όπως οι εργασιακοί σκοποί ή η συμμετοχή στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφόρησης, παρέχει πολλά οφέλη που παίζουν σημαντικό ρόλο σε αυτές τις διαστάσεις. Σε αυτή την ενότητα, παρέχουμε τρεις αρχές ή συμβουλές που όταν ενσωματωθούν, λειτουργούν ως σημαντικές συνήθειες για να βελτιώσουν τον εαυτό τους ως ένας αποτελεσματικός στοχαστής. Υπό αυτή την έννοια, αυτές οι δεδομένες πρακτικές εξελίσσονται γύρω από μια αμφίβολη στάση απέναντι στις διαθέσιμες πληροφορίες, η οποία επιτρέπει μια διαδικασία σκέψης προσαρμοσμένη στη λογική και τη λογική, έτσι ώστε να μπορεί να διαφοροποιηθεί και να είναι ανοιχτόμυαλη.

○ Επεκτείνετε το σετ δεξιοτήτων σας!

Η εκμάθηση για τον εαυτό σας σε ό, τι αφορά τις δυνάμεις και τις αδυναμίες σας σχετικά με τις δεξιότητες, τις ικανότητες, τις διαθέσεις και τη γνώση μπορεί να σας δώσει μια αντίληψη για τα εργαλεία που μπορείτε να αναπτύξετε και να ενδιαφέρεστε, ώστε να μπορείτε να εκτελείτε πιο αποτελεσματικά στην καθημερινή σας ζωή. Επίσης, μαθαίνοντας για τις προκαταλήψεις και τις δικές σας προοπτικές και προκαταλήψεις/προκαταλήψεις, μπορείτε να αποκτήσετε μια αντίληψη άλλων απόψεων και ερμηνειών άλλων ανθρώπων που μπορεί να έρχονται σε αντίθεση με τη δική σας. Έχοντας αυτά υπόψη θα σας βοηθήσει να αναπτύξετε και να ανοίξετε το μυαλό σας σε νέους τρόπους σκέψης, παρέχοντάς σας διαφορετικές λύσεις. Η ανάγνωση πληροφοριακών πόρων, όπως βιβλία, εφημερίδες ή άρθρα σχετικά με τις συγκεκριμένες δεξιότητες που μπορεί να θέλετε να βελτιώσετε (και διαβάζοντας για την ίδια την κριτική σκέψη) έχει μεγάλη σημασία.

○ Πάρτε την πρωτοβουλία για την επίλυση προβλημάτων!

Όταν αντιμετωπίζετε μια δύσκολη κατάσταση ή ένα πρόβλημα, πρώτα απ' όλα, η λήψη χρόνου για να συλλογιστείτε και να σκεφτείτε το ζήτημα είναι ιδιαίτερα σημαντική. Υποθέτοντας ότι ο χρόνος μπορεί να δαπανηθεί για τη διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο θέλετε να δώσετε μια λύση ή όταν αντιμετωπίζετε μια πιθανότητα να προκύψει ένα πιθανό πρόβλημα, είναι σημαντικό να εξετάσετε ορισμένα ζητήματα, όπως αυτά που γνωρίζετε γι' αυτό. τη συνάφεια του χρονοδιαγράμματος και του περιεχομένου των πληροφοριών· εξέταση άλλων προοπτικών και ερμηνειών του και πιθανών λύσεων. Αυτή η διαδικασία της λεπτομερούς επίλυσης προβλημάτων απαιτεί από εσάς να αναλύσετε τα δεδομένα και από εκεί να βάλετε στην πράξη άλλες δεξιότητες, όπως η δημιουργική σκέψη, ο σχεδιασμός και ο σχεδιασμός, καθώς και να αναλάβετε στρατηγικές όπως το brainstorming και η έρευνα για να μάθετε. Με αξιόπιστους πόρους και μια σταθερή γνώμη, η ανάληψη της πρωτοβουλίας για την επίτευξη λύσης μπορεί να δημιουργήσει καλές συνήθειες και να ενσωματώσει τη διαδικασία κριτικής σκέψης.^{14,15}

○ Εξασκήστε το μυαλό σας!

Η κριτική σκέψη μπορεί να βελτιωθεί με παιχνίδια λέξεων, γρίφους και άλλες διασκεδαστικές δραστηριότητες, καθώς αυτές είναι πνευματικές ασκήσεις που ενεργοποιούν μέρη του εγκεφάλου σας που κατευθύνουν την προσοχή και τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων. Εκτός από αυτές είναι δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από χαμηλή δυναμική του στρες που σας κάνουν να αποφύγετε άλλους που μπορεί να σας προκαλέσουν άγχος ή απογοήτευση, παράγοντες όπως η συγκέντρωση, η γνωστική ευελιξία και η χρήση αριθμών και γραμμάτων με διάφορους τρόπους ασκούν τη διανοητική ικανότητα και τον έλεγχο σας. Παραδείγματα αυτών των δραστηριοτήτων περιλαμβάνουν γρίφους λογικής, γρίφους, σκάκι, πασιέντζα και σταυρόλεξα.^{14,16}

4. ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

Σε αυτή την ενότητα, παρέχουμε επιπλέον πόρους που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να εμβαθύνετε τις γνώσεις που σχετίζονται με την ενότητα:

- Σχέση μεταξύ γραφής και σκέψης — [Τζόρνταν Πίτερσον — Ο καλύτερος τρόπος για να μάθετε κριτική σκέψη](#)
- Πολλαπλά εκπαιδευτικά προγράμματα πειθαρχίας και η αντίληψη της κριτικής σκέψης από τους μαθητές [της —](#) Διδασκαλία κριτικής σκέψης μέσω της εμπλοκής με την πολλαπλότητα

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. JobTestPrep (2021), «Watson Glaser Test Practice — All 5 Sections Fully Explained» (Βίντεο στο YouTube). Ζητήθηκε η γνώμη τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2022 στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=zGenhWw-ebA>.
2. Hitchcock, David (2018), «Critical Thinking», Stanford Encyclopedia of Philosophy. Ζητήθηκε η γνώμη τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2022 στη διεύθυνση: <https://plato.stanford.edu/entries/critical-thinking/#ProcThinCrit>.
3. Κατάλογος, John A. (2021), «Enhancing Critical Thinking Skill Formation: Οι γρήγοροι στοχαστές να επιβραδυνθούν». Διαβούλευση στη διεύθυνση: <https://www.pearson.com/content/dam/one-dot-com/one-dot-com/us/en/files/Enhancing-Critical-Thinking-Skill-Formation.pdf>.
4. Dekker, Teun J. (2020), «Teaching critical thinking through engagement with multiplicity», Thinking Skills and Creativity 37. Διαβούλευση στη διεύθυνση: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1871187120301759>.
5. Cherry, Kendra (2020), «What is Cognitive Bias?». Ζητήθηκε η γνώμη του τον Οκτώβριο του 2022 στη διεύθυνση: <https://www.verywellmind.com/what-is-a-cognitive-bias-2794963>.
6. Oliveira, Sara (2022), «Πώς να αναπτύξετε τις 7 δεξιότητες της κριτικής σκέψης». Ζητήθηκε η γνώμη του τον Οκτώβριο του 2022 στη διεύθυνση: <https://www.brightconcept-consulting.com/en/blog/leadership/how-to-develop-the-7-skills-of-critical-thinking>.
7. Armstrong, Patricia (2010), «Bloom's Taxonomy», Vanderbilt University Center for Teaching. Ζητήθηκε η γνώμη του τον Οκτώβριο του 2022 στη διεύθυνση: <https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/blooms-taxonomy/>.
8. Simplilearn (2021), «Bloom's Taxonomy In 5 Minutes | Bloom's Taxonomy Explained | What Is Bloom's Taxonomy?» | Simplilearn» (βίντεο Youtube). Ζητήθηκε η γνώμη του τον Οκτώβριο του 2022 στη διεύθυνση: <https://www.youtube.com/watch?v=NjOa6l4GFJA>.
9. Brunt, Barbara A. (2005), «Models, Measurement and Strategies in Developing Critical-Thinking Skills», The Journal of Continuing Education in Nursing. Διαβούλευση στη διεύθυνση: <https://www.researchgate.net/publication/7397975>.

10. Jones, Jo M. και R. Dale Safrit (1994), «Ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης σε ενήλικες εκπαιδευόμενους μέσω καινοτόμου εξ αποστάσεως μάθησης» (έγγραφο συνεδρίου). Διαβούλευση στη διεύθυνση: <https://eric.ed.gov/?id=ED373159>.
11. ICALTEFL (2021), «Action Mazes in TEFL». Ζητήθηκε η γνώμη του τον Οκτώβριο του 2022 στη διεύθυνση: https://icaltefl.com/action-mazes-in-tefl/?doing_wp_cron=1665755488.8086071014404296875000.
12. Bouygues, Helen Lee (2019), «3 απλές συνήθειες για τη βελτίωση της κριτικής σκέψης σας», Harvard Business Review. Ζητήθηκε η γνώμη του τον Οκτώβριο του 2022 στη διεύθυνση: <https://hbr.org/2019/05/3-simple-habits-to-improve-your-critical-thinking>.
13. Westbrook, Carolyn (2014), «Διδάσκοντας την κριτική σκέψη χρησιμοποιώντας την ταξινόμια του Bloom», Cambridge, World of Better Learning. Ζητήθηκε η γνώμη του τον Οκτώβριο του 2022 στη διεύθυνση: <https://www.cambridge.org/elt/blog/2014/04/18/teaching-critical-thinking-using-blooms-taxonomy/>.
14. Get Ahead by LinkedIn News (2022), «Τι είναι οι κρίσιμες δεξιότητες σκέψης και πώς να τις βελτιώσετε», LinkedIn. Ζητήθηκε η γνώμη του τον Νοέμβριο του 2022 στη διεύθυνση: <https://www.linkedin.com/pulse/what-critical-thinking-skills-how-improve-them-/>.
15. Doyle, Alison (2020), «What Are Problem-Solving Skills?», The Balance. Ζητήθηκε η γνώμη του τον Ιανουάριο του 2023 στη διεύθυνση: <https://www.thebalancemoney.com/problem-solving-skills-with-examples-2063764>.
16. Tayim, Fadi M. (2022), «Wordle and Other Games a “Mental Jog” for Your Brain», Premier Health Now. Ζητήθηκε η γνώμη του τον Ιανουάριο του 2023 στη διεύθυνση: <https://www.premierhealth.com/your-health/articles/healthnow/wordle-and-other-games-a-mental-jog-for-your-brain>.

Πηγές στοιχείων:

- <https://www.flaticon.com/>.
- <https://pixabay.com/>.